

REVISIONSBETÆNKNING

over

Beretning om revisionen af
Københavns Kommunes
regnskab for 2022

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. Proces for behandling af revisionsberetning og revisionsbetænkning	3
2. Revisionsudvalgets indstilling til betænkning over beretninger om revisionen af årsregnskabet.....	5
3. Revisionen af 2022-regnskabet mv.	6
3.1. Intern Revisions opgavevaretagelse	6
3.2. Afgivne revisionsbemærkninger i revisionsberetningerne	6
3.2.1 Revisionsbemærkninger vedrørende den løbende revision.....	7
3.2.2 Revisionsbemærkninger vedrørende årsregnskabet	7
3.3. Revisors konklusion på den udførte revision	9
3.4. Kommentarer til årsregnskabet i øvrigt.....	9
3.4.1 Redegørelse for den juridisk-kritiske revision og forvaltningsrevision	9
3.4.2 Redegørelse for særlige undersøgelser af dyberegående forvaltnings- / juridisk-kritisk revisionsmæssig karakter.....	10
4. Revisionsudvalgets bemærkninger og anbefalinger	13
5. Opfølgning af revisionsbetænkninger for tidligere år	14

Bilag:

1. Oversigt over udvalgenes besvarelse af bemærkninger til revisionsberetningen for regnskab 2022
2. Revisionsberetning for 2022 vedrørende årsregnskabet
3. Revisionsberetning for 2022 vedrørende sociale og beskæftigelsesrettede udgifter, der er omfattet af statsrefusion
4. Revisionsberetning for 2022 vedrørende kommunens administration af byfornyelsesområdet

1. Proces for behandling af revisionsberetning og revisionsbetænkning

Kommunens eksterne revisor fremsendte den 1. juni 2023 til Borgerrepræsentationen følgende beretninger om revisionen af Københavns Kommunes regnskab for 2022:

- Revisionsberetning for 2022 vedrørende årsregnskabet
- Revisionsberetning for 2022 vedrørende sociale og beskæftigelsesrettede udgifter, der er omfattet af statsrefusion
- Revisionsberetning for 2022 vedrørende kommunens administration af byfornyelsesområdet

Økonomiudvalget har til opgave at foranledige, at der sker en besvarelse af revisionsbemærkninger til årsregnskabet – både for så vidt angår bemærkninger til forvaltningen under Økonomiudvalget og under de stående udvalg.

Økonomiudvalget besluttede på sit møde den 29. august 2023 at oversende Økonomiudvalgets og de stående udvalgs besvarelser af de afgivne bemærkninger til Revisionsudvalget.

Økonomiudvalget skal afgive en revisionsbetænkning med indstilling om regnskabet til Borgerrepræsentationen.

Revisionsudvalget – nedsat i henhold til styrelseslovens § 17, stk. 4, – har til opgave at foretage det forberedende arbejde i forhold til Økonomiudvalgets behandling af revisionsberetningerne.

Revisionsberetningerne er behandlet efter retningslinjerne i Københavns Kommunes revisionsregulativ af 21. februar 2008 med senere ændringer.

Følgende fremgår af § 26 i Revisionsregulativet for Københavns Kommune:

”Revisionsbetænkningen skal indeholde de bemærkninger, som behandlingen af årsregnskabet, beretningen om revisionen af årsregnskabet henholdsvis delberetningerne og Økonomiudvalgets og udvalgenes bemærkninger måtte give anledning til”.

"I betænkningen fremdrages endvidere sådanne forhold, som efter Revisionsudvalgets skøn kan være af betydning for Borgerrepræsentationen ved bedømmelsen af regnskabet og de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen henholdsvis delberetningen".

Revisionsudvalget afgiver et udkast til revisionsbetænkning over beretningen om revisionen af årsregnskabet henholdsvis delberetningerne til Økonomiudvalget.

Revisionsudvalget har behandlet den eksterne revisors beretninger. Behandlingen har tillige omfattet de kommentarer, som Økonomiudvalget og de stående udvalg har knyttet til beretningerne.

Borgerrepræsentationen træffer på et møde afgørelse med hensyn til de fremkomne bemærkninger.

Årsregnskabet, revisionsbetænkningen og de afgørelser, som Borgerrepræsentationen har truffet i forbindelse hermed, skal indsendes til Ankestyrelsen inden en frist, der er fastsat af Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

2. Revisionsudvalgets indstilling til betænkning over beretninger om revisionen af årsregnskabet

Revisionsudvalget indstiller, at Økonomiudvalget tillige med indstillingen til Borgerrepræsentationen om decision af årsregnskabet for 2022 afgiver nærværende betænkning, dateret den 30. september 2023 til Borgerrepræsentationen med følgende indstilling:

Borgerrepræsentationen tager revisionsbetænkningen over beretninger om revisionen af Københavns Kommunes regnskab 2022 til efterretning med de i indstillingen anførte kommentarer fra Økonomiforvaltningen, og godkender udvalgenes besluttede foranstaltninger som følge af revisionens bemærkninger, jf. revisionsbetænkningens bilag 1.

Revisionsudvalget, den 28. september 2023

Sofie Seidenfaden
forperson

Sinem Demir

Klaus Mygind

Morten Melchiors

Emil Moselund Østergaard

Jean Thiery

Claus Buch

3. Revisionen af 2022-regnskabet mv.

3.1. Intern Revisions opgavevaretagelse

Revisionen af årsregnskabet varetages af Deloitte med bistand fra kommunens interne revision. Den eksterne revisor, der har det fulde ansvar for revisionens udførelse og rapportering, udfører review af Intern Revisions arbejde og har vurderet Intern Revisions ressourcer, kompetence og uafhængighed i forhold til udførelsen af revisionsopgaverne.

Den eksterne revisor har vurderet, at kvaliteten af Intern Revisions arbejder er på et sådant niveau, at de kan basere deres overordnede konklusion på de af Intern Revision udtrykte delkonklusioner for de områder, som Intern Revision har revideret.

Det er for 2022 aftalt, at Intern Revision væsentligst bistår med revisionen af løn, omkostninger, balancen samt forvaltnings- og juridisk-kritisk revision.

3.2. Afgivne revisionsbemærkninger i revisionsberetningerne

Revisionsudvalget har noteret sig, at ekstern revisor for 2022 har afgivet i alt 11 revisionsbemærkninger mod 13 i 2021. Siden beretningen for 2021 er 7 bemærkninger og 2 delbemærkninger lukket.

Der er afgivet 5 nye bemærkninger, som kan henføres til Ibrugtagningstilladelser it-systemer (bemærkning nr. 2), Beboermidler SOF (bemærkning nr. 8) Støtte til bil efter Serviceloven (bemærkning nr. 9), Taksberegninger §§109 og 110 (bemærkning nr. 10) samt Rengøringsområdet (bemærkning nr. 11).

Nedenfor er en kort opstilling af indholdet af de afgivet revisionsbemærkninger. For en fyldestgørende gennemgang af revisors observationer og revisionsbemærkninger henvises til Revisionsbetænkningens bilag 2, Revisionsberetning for 2022 vedrørende årsregnskabet og bilag 3, Revisionsberetningen for 2022 vedrørende sociale og beskæftigelsesrettede udgifter, der er omfattet af statsrefusion.

Udvalgenes besluttede foranstaltninger som følge af revisionsbemærkningerne fremgår af revisionsbetænkningens bilag 1, Oversigt over udvalgenes besvarelse af bemærkninger til Revisionsberetningen for regnskab 2022.

3.2.1 Revisionsbemærkninger vedrørende den løbende revision

Revisionsbemærkning nr. 1 Regnskabsføring, forretningsgange og interne kontroller

- 1.1. Revisionens stikprøvevise gennemgang af bilag viser i lighed med tidligere år, at der er flere fejl og mangler i bilagshåndteringen i bogføringen, der kan henføres til:
 - Manglende eller utilstrækkelig regnskabsmæssig dokumentation vedrørende betalinger og finansposter
 - Manglende angivelse af formål samt deltagere på relevante bilag
 - Atypiske udgifter

Revisionsbemærkning nr. 2 Generelle it-kontroller

- Der er konstateret væsentlige mangler i forhold til ibrugtagningstilladelser for it-systemer.

3.2.2 Revisionsbemærkninger vedrørende årsregnskabet

Revisionsbemærkning nr. 3 Balancens poster

- Der er stadig er en del konti, der "ikke er afstemt" eller har "beløb til opfølgning". Det er relativt få afgrænsede problemområder, og dette er i årsrapporteringen beskrevet og rapporteret til forvaltningerne.

Revisionsbemærkning nr. 4 Tilskudsadministration KFF

- Krav og bestemmelser i forhold til udbetaling af tilskud efterleves i flere tilfælde ikke. Forvaltningen har ikke kunne gennemføre og afslutte arbejdet med genopretningsplanen i 2022 som planlagt. Projektet forventes afsluttet i 2023.

Revisionsbemærkning nr. 5 Indtægter KFF

- Forvaltningen har ikke kunnet gennemføre og afslutte arbejdet med implementering, afdækning og gennemgang af indtægter vedrørende erhvervslejemål i 2022 som planlagt. Projektet forventes afsluttet i 2023.

Revisionsbemærkning nr. 6 Igangværende anlægsprojekter

- 8.1. Jævnfør kommunens regler skal et anlægsprojekt være afsluttet og regnskabsaflagt senest med udgangen af regnskabsåret efter det år, anlægget er ibrugtaget, dog efter at en eventuel 1-årsgennemgang er gennemført. Forvaltningerne har oplyst, at:
 - TMF mangler at aflægge omkring 297 anlægsregnskaber

- ØKF, KFF, SOF, BUF og SUF BUF mangler samlet 11 anlægsregnskaber

Revisionsbemærkning nr. 7 Erhvervslejemål ØKF

- Københavns Kommune råder over en række ejendomme, som udlejes efter reglerne om overskudskapacitet i kommunalfuldmagten. Kommunen er forpligtet til at sikre, at udlejningen sker på markedsvilkår, herunder til markedsleje, jf. kommunalfuldmagtens princip om økonomisk forsvarlig forvaltning, forbuddet mod begunstiging af enkeltpersoner og forbuddet mod konkurrenceforvridning. Det er konstateret, at udlejningen ikke i alle tilfælde sker i overensstemmelse med reglerne.

Revisionsbemærkning nr. 8 Beboermidler SOF (NY)

- En række beboerbankonti i Borgercenter Handicap (BCH) har ikke været afstemt i en årrække. Beboerbankonti benyttes, når botilbud hjælper borgere med at administrere deres penge.

Revisionsbemærkning nr. 9 Støtte til bil efter Serviceloven SOF (NY)

- Der er konstateret flere fejl og mangler i forbindelse med administrationen af støtte til bil efter Serviceloven.

Revisionsbemærkning nr. 10 Takstberegning §§109 og 110 SOF (NY)

- Ekstern revision har taget forbehold for, at der ikke er sket en retvisende opdeling af det af Mændenes Hjem udarbejdede og af Københavns Kommune godkendte budget på de underliggende aktiviteter i Mændenes Hjem og den mulige indvirkning heraf på taksterne. Det henstilles, at forvaltningen sikrer en retvisende opdeling af budgetterne på underliggende aktiviteter. Ministeriet har rejst en række spørgsmål vedrørende nærværende sag, hvorfor det ikke kan afvises, at sagen kan medføre refusionsmæssig berigtigelse.

Revisionsbemærkning nr. 11 Rengøringsområdet ØKF (NY)

- KEID har ikke kunnet realisere de effektiviseringer, der blev besluttet i forbindelse med etablering af et rengøringsfælleskab på tværs af Københavns Kommune samtidig med, at man har realiseret merforbrug i alle årene siden 2020. For 2022 er merforbruget ca. 21 mio. kr. og forventningen til 2023 er et merforbrug på ca. 24 mio. kr.

3.3. Revisors konklusion på den udførte revision

Under forudsætning af at Borgerrepræsentationen godkender det korrigerede årsregnskab, vil ekstern revisor som afslutning på revisionen forsyne kommunens regnskab med en revisionspåtegning.

”Revisionspåtegningen er uden forbehold men med en fremhævelse af forhold vedrørende revisionen, der alene er medtaget af hensyn til regnskabslæseres forståelse af revisionspåtegningen og er dermed ikke en kritisk bemærkning. Fremhævelsen fastslår blot, at det godkendte budget for 2022, som er anført som sammenligningstal, ikke er revideret. Denne fremhævelse er et krav i henhold til revisionsstandarderne og afgives for alle kommuner”.

3.4. Kommentarer til årsregnskabet i øvrigt

Deloitte har i beretningen anført kommentarer om følgende emner, der kan henføres til den udførte revision:

Intern Revision

Revisionen af årsregnskabet varetages af Deloitte med bistand fra Intern Revision. Det er Deloitte, som har det fulde ansvar for udførelsen af revisionen, og de udfører review af det arbejde, som Intern Revision udfører. I forbindelse med planlægningen har Deloitte blandt andet vurderet Intern Revisions ressourcer, kompetence og uafhængighed i forhold til udførelse af revisionsopgaven. Deloitte har vurderet, at kvaliteten af Intern Revisions arbejder er på et sådant niveau, at de kan basere deres overordnede konklusion på de af Intern Revision udtrykte delkonklusioner for de områder, som Intern Revision har revideret. Det er for 2022 aftalt, at Intern Revision væsentligst bistår med revisionen af løn, omkostninger, balancen samt forvaltnings- og juridisk-kritisk revision.

Redegørelse for den juridisk-kritiske revision og forvaltningsrevision

I 2022 har revisionen blandt andet omfattet en stikprøvevis vurdering af:

- Overholdelse af Budget- og Regnskabssystemet for kommuner samt af bevillingsregler
- Overholdelse af lånebekendtgørelse (opgørelse af låneramme, lånoptagelse, kassekreditregel m.m.)
- Overholdelse af overenskomster, lokalaftaler og regler ved lønudbetaling, herunder overholdelse af ansættelsesbevisloven

- Overholdelse af skattelovgivning med hensyn til tilbageholdelse, indberetning og afregning af skatter relateret til lønudbetalinger
- Overholdelse af den sociale lovgivning ved sagsbehandling på det sociale område
- Overholdelse af obligatoriske krav ved udarbejdelse og aflæggelse af årsregnskabet
- Overholdelse af lovkrav for beregning og opkrævning af takster
- Gennemgang og vurdering af kommunens løbende økonomistyring/budgetopfølgning, herunder konkret foretaget gennemgang og vurdering af tilrettelagte ledelsestilsyn i forbindelse hermed
- Gennemgang og vurdering af kommunens indkøbsregler/indkøbspolitikker. I forbindelse med vores revision af omkostningsdisponeringen har vi stikprøvevist efterprøvet, hvorvidt kommunen har udvist sparsommelighed

Gennemgangen har ikke givet anledning til bemærkninger eller kommentarer ud over de i beretningen anførte bemærkninger.

Redegørelse for særlige undersøgelser af dyberegående forvaltnings-/juridisk-kritisk revisionsmæssig karakter.

Intern Revision har i forlængelse af tidligere år foretaget dyberegående forvaltningsrevision inden for nedenstående områder:

- Tværgående - Aftalecompliance Indkøb
- ØKF - Business cases på indkøbsområdet
- SOF - Udgifter til alkoholbehandling
- ØKF - Huslejemodellen

Tværgående - Aftalecompliance Indkøb

Med en samlet indkøbsvolumen på 5.117 mio.kr. vil Københavns Kommune bruge sin indkøbsvolumen til at sikre sig de bedste og billigste indkøbsaftaler, så der kan frigøres ressourcer, som kan bruges på kerneopgaverne og bedre service til borgerne.

Ultimo marts 2022 havde forvaltningerne ifølge kommunens aftalecompliance-rapporter gennemsnitligt opnået en aftalecompliance på ca. 25%. Det vil sige, at ud af det samlede indkøb på 5.117 mio.kr. er ca. 1.279 mio.kr. købt hos de rigtige leverandører til den rigtige pris.

En stor del af forvaltningernes indkøb foretages på relativt få leverandører. Vores gennemgang har vist, at forvaltningerne ved en øget fokusering på 230 konkrete leverandører bør kunne hæve forvaltningernes aftalecompliance fra de gennemsnitlige 25% til mellem 56% og 80% afhængigt af forvaltning. Vi har givet forvaltningerne nogle konkrete anbefalinger til, hvordan de kan lykkes med det.

Det er efterfølgende besluttet, at resultaterne fra Intern Revisions særlige undersøgelser om aftalecompliance benyttes som måltal i forvaltningerne for 2023.

ØKF - Business cases på indkøbsområdet

Som en del af kommunens effektiviseringsstrategi indgår effektiviseringscases på indkøbsområdet med ca. 50 mio.kr. årligt som et bidrag til, at forvaltningerne kan opnå deres effektiviseringsmåltal.

Effektiviseringer på indkøbsområdet er generelt fornuftige effektiviseringer. Kan man købe det samme bare til en lavere pris, frigør man ressourcer, uden at det går ud over kvaliteten.

Undersøgelsen har vist, at der ved opgørelsen af business cases for konkrete indgåede indkøbsaftaler anvendes en metode med stor involvering af forvaltningerne, som sikrer, at det opgjorte effektiviseringspotentiale i al væsentlighed er realiserbart, hvis indkøbsaftalerne benyttes som forventet.

Der er herudover givet enkelte anbefalinger. På baggrund af Intern Revisions anbefalinger og de drøftelser der har været med forvaltningerne, vil KEID fremadrettet have yderligere to fokusområder. KEID vil have fokus på at illustrere de udbud, som giver højere priser, og ikke kun de der medfører effektiviseringer, som har været tidligere praksis. På samme måde vil KEID i fremtiden udarbejde forvaltningsspecifikke beregninger og ikke kun et samlet gennemsnit af de opnåede effektiviseringer. Herved opnås et mere retvisende billede af, hvilke forvaltninger, der tidligere har benyttet eksisterende aftaler.

SOF - Udgifter til alkoholbehandling

Udgifterne til ambulante alkoholbehandling i Københavns Kommune er siden 2018 steget med 33,5% fra 51,6 mio.kr. til 68,9 mio.kr. Stigningen på 17,3

mio.kr. kan væsentligst henføres til udgifter til private og andre kommuners tilbud, som er steget med 21,4 mio.kr. Udgifterne til kommunens egne tilbud er til gengæld faldet med 4,1 mio.kr.

Udviklingen, som forventes at fortsætte, har medført et behov for en forbedret styring af området for at kunne forklare og styre udviklingen.

Samlet set er det vores vurdering, at der ikke er så meget mere Københavns Kommune selv kan gøre i forhold til at forbedre den økonomiske og kvalitative styring vedrørende ambulante alkoholbehandling. Forbedringerne skal komme fra enten tilsynsmyndigheden eller lovgiverne.

På den korte bane er det væsentligt, at Socialtilsynet (tilsynsmyndigheden) medvirker til at sikre, at der er åbenhed og gennemsigtighed i de aftaler, herunder ydelser og priser, som godkendelsen af behandlingsstedet hviler på. Uden gennemsigtighed vil kommunerne fortsat skulle betale regninger til visse leverandører uden at vide, om det er den aftalte pris og uden at vide, hvad der reelt betales for.

ØKF - Huslejemodellen

Undersøgelsen viste, at huslejemodellen generelt fungerer som en fornuftig reguleringsmekanisme, der medvirker til, at forvaltningerne har incitament til at optimere anvendelsen af deres respektive KK-ejede lejemål. Samtidig er omkostningerne ved at administrere modellen minimale.

Rapporten indeholder herudover en opfordring til at se på effektiviseringspotentiale for administrative m², huslejemodellens incitament til at frasælge ejendomme samt stigende udgifter til 3. mandslejemål. Økonomiforvaltningen er enig i rapportens konklusioner.

Anbefalingerne vil indgå i det strategiske arbejde med kommunens ejendomsportefølje, og Økonomiforvaltningen orienterer Økonomiudvalget om status på opfølgningen på den særlige undersøgelse af Københavns Kommunes huslejemodel den 3. oktober 2023.

4. Revisionsudvalgets bemærkninger og anbefalinger

Revisionsudvalget har skønnet, at følgende forhold kan være af betydning for Borgerrepræsentationen ved bedømmelsen af regnskabet og de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen.

Udviklingen i revisionsbemærkninger

Revisionsudvalget noterer sig, at trenden hvor antallet af revisionsbemærkninger samlet set falder, ser ud til at fortsætte. Det er meget positivt.

Det vurderes, at det kan være et tegn på, at de forbedringer i kvalitet og modenhed på de væsentlige tværgående udbetalings- og opkrævningsområder er udviklet til et betryggende niveau.

Tendensen fra 2021 hvor nye bemærkninger var rettet mod specifikke delområder i forvaltningerne ser også ud til at fortsætte. Revisionsbemærkninger er altid utilfredsstillende, og det ville være optimalt, hvis forvaltningernes egne ledelsestilsyn var mere effektive i forhold til at afdække væsentlige fejl og mangler i forvaltningerne. Revisionsudvalget anbefaler på den baggrund, at fagudvalgene indskærper, at direktionen i forvaltningerne arbejder på at få afdækket væsentlige fejl og mangler på væsentlige risikoområder, enten via tilsyn eller via dialog med de ansvarlige ledere.

Revisionsudvalget noterer desuden, at manglerne i forhold til forvaltningernes bilagshåndtering i 2022 blev suppleret med eksempler på køb af alkohol, gaver, forplejning, bøder m.v. som umiddelbart vurderes som atypiske udgifter. I forlængelse heraf blev der foretaget en større gennemgang af bilag i Kultur- og Fritidsforvaltningen. Revisionsudvalget anbefaler, at de konstaterede forhold i forbindelse med bilagskontrollen i Kultur- og Fritidsforvaltningen tages til efterretning, og Revisionsudvalget henstiller, at fagudvalgene indskærper, at direktionen i de enkelte forvaltninger sikrer, at der er de nødvendige regler, interne kontroller og ledelsesfokus, der sikrer, at kommunale midler anvendes til relevante kommunale formål.

Endelig finder Revisionsudvalget det meget utilfredsstillende, at der igennem flere år har været væsentlige fejl og mangler i Socialforvaltningens administration af svage borgeres egne midler. Når forvaltningen har denne opgave, er det yderst vigtigt, at man som forvaltning viser sig værdig til den tillid, som denne opgave kræver.

Både for at beskytte borgerne mod misbrug af deres midler og for at beskytte de ansatte mod uberettiget mistanke henstiller Revisionsudvalget, at fagudvalget indskærper, at direktionen i Socialforvaltningen fremover fører et tæt og skærpet ledelsestilsyn med opgavens udførelse.

5. Opfølgning af revisionsbetænkninger for tidligere år

Revisionsudvalget har i revisionsbetænkninger for tidligere år fremsat en række bemærkninger og anbefalinger på grundlag af de fremdragne væsentlige forhold i revisionsberetningerne mv.

Alle bemærkninger, kommentarer og anbefalinger vedrørende tidligere år er enten afsluttet i revisionsberetningerne for 2022 eller er videreført i revisionsbemærkninger for 2022. Opfølgningen på fremdriften af de videreførte bemærkninger mv. vil således indgå i kommunens tiltag vedrørende disse forhold. Dette vil desuden naturligt indgå i den revisionsmæssige opfølgning i forbindelse med revisionen af 2023-regnskabet og vil således blive omtalt i revisionsberetningerne for 2023.